

NAČELA ZA UTVRĐIVANJE KAMATNIH STOPA ZA DEPOZITE GRAĐANA (POTROŠAČA) I PROMJENE NAKNADA ZA USLUGE

1. Područje primjene

Ova načela utvrđuju način promjene ugovorenih administrativnih kamatnih stopa u depozitnom poslovanju s građanima i promjene naknada za usluge. Pravila za utvrđivanje kamatnih stopa za depozite definirana ovim načelima odnose se samo na postojeći portfelj depozita, te nemaju utjecaja na utvrđivanje visine kamatnih stopa na nove depozite.

Klijent Banke u smislu Načela za utvrđivanje kamatnih stopa za depozite građana i promjene naknada za usluge je fizička osoba koja s Bankom sklapa ugovore ili kojoj Banka pruža pojedine bankovne i(i)li) financijske usluge, kao i svaka fizička osoba koja je zatražila pojedinu bankovnu i(i)li) financijsku uslugu, a djeluje izvan područja svoje gospodarske djelatnosti ili slobodnog zanimanja.

Kamatne stope u depozitnom poslovanju ugovaraju se kao fiksne ili promjenjive, a ukoliko ugovorom nije utvrđena vrsta kamatne stope, smatra se da je ugovorena promjenjiva kamatna stopa.

Efektivna kamatna stopa izračunava se sukladno propisima Hrvatske narodne banke, a Banka je dužna učiniti istu dostupnom Klijentu prije zaključivanja ugovornog odnosa.

Banka ugovora s klijentima fiksne i promjenjive kamatne stope, a sukladno uvjetima pojedinog proizvoda.

Fiksna kamatna stopa označava stopu koju Banka nije ovlaštena promijeniti tijekom cijelog vijeka trajanja ugovora.

Promjena kamatnih stopa predstavlja ponovo određivanje visine kamatnih stopa, a sukladno ugovorenim uvjetima o promjenjivosti.

Promjenjiva kamatna stopa označava kamatnu stopu čija se visina može mijenjati tijekom vijeka trajanja ugovora. Promjenjiva kamatna stopa može biti:

a) administrativno promjenjiva kamatna stopa, čija je visina podložna izmjenama odlukom Uprave Banke ili drugog ovlaštenog tijela Banke.

b) promjenjiva temeljem zakonskih i podzakonskih akata.

Ukoliko nije drugačije navedeno, a kamatna stopa je ugovorena kao promjenjiva, onda se takva stopa smatra administrativno promjenjivom kamatnom stopom.

2. Kamatne stope u depozitnom poslovanju

Visina promjenjivih kamatnih stopa se prati putem „indeksa referentne kamatne stope na depozite“, a vezana je uz kretanje kamatnih stopa za depozite na bankarskom tržištu Republike Hrvatske, a sukladno podacima koje obrađuje Hrvatska narodna banka i premiji koju Banka propisuje svojom diskrecionom odlukom, sukladno strategiji Banke za financiranje putem depozita građana u određenim tržišnim uvjetima poslovanja. Navedeni indeks Banka izračunava te publicira na svojim internet stranicama kvartalno na datume 31.03., 30.06., 30.09., 31.12. te ima mogućnost korigirati kamatnu stopu do visine postotne promjene indeksa u odnosu na bazno razdoblje uvećano za korektivni faktor koji iznosi najviše 0,25 postotnih bodova. Početno bazno razdoblje je 31.12.2010., a u slučaju da Banka korigira kamatnu stopu, novo bazno razdoblje je zadnji dan kvartala u kojem je Banka korigirala kamatnu stopu.

Formula za izračun „indeksa referentne kamatne stope na depozite (dalje u tekstu: IRKSD)“:

$$\text{IRKSD} = y \times \text{KSBT} + z \times P$$

KSBT – vagana kamatna stopa za depozite na bankarskom tržištu Republike Hrvatske prema posljednjim dostupnim podacima (izvor za kamatne stope: HNB, ponderi: udio pojedinih sredstava u strukturi depozita Banke)

P – premija koju banka propisuje svojom diskrecionom odlukom sukladno strategiji banke za financiranjem putem depozita građana u određenim tržišnim uvjetima poslovanja. Premija je fiksna komponenta.

y – udio KSBT u IRKSD

z – udio premije u IRKSD

$$[y + z = 1]$$

Promjene parametara promatraju se na sljedeće datume: 31.03., 30.06., 30.09., 31.12.

Ukoliko Banka donese odluku o promjeni kamatnih stopa zbog promjene indeksa referentne kamatne stope na depozite, nove kamatne stope primjenjuju se najkasnije u roku od 3 mjeseca od dana utvrđene promjene elemenata. U slučaju da Banka ne obavi promjenu kamatnih stopa sukladno promjeni indeksa referentne kamatne stope na depozite, a na koju ima pravo, istu može obaviti u sljedećem periodu. Kumulativne promjene kamatne stope za korisnike s temelja promjene indeksa referentne kamatne stope na depozite ne mogu premašiti kumulativnu promjenu indeksa referentne kamatne stope na depozite uvećano za korektivni faktor u bilo kojem vremenskom razdoblju.

Primjer 1:

Depozit je oročen uz kamatnu stopu od 5%. Zbog smanjenja indeksa referentne kamatne stope od 10%, Banka može smanjiti kamatnu stopu za 0,5 postotnih bodova. Korektivni faktor iznosi 0,25 postotnih bodova, pa Banka može smanjiti kamatnu stopu za sveukupno najviše 0,75 postotnih bodova, te će nova kamatna stopa iznositi najmanje 4,25%.

Primjer 2:

Depozit je oročen uz kamatnu stopu od 5%. Zbog smanjenja indeksa referentne kamatne stope od 10%, Banka može smanjiti kamatnu stopu za 0,5 postotnih bodova, ali donosi odluku da se kamatna stopa neće promijeniti zbog promjene indeksa referentne kamatne stope. U idućem promatranom razdoblju, indeks referentne kamatne stope na depozite smanjio se za dodatnih 10%, tako da kumulativna promjena indeksa referentne kamatne stope na depozite iznosi 20%. Korektivni faktor iznosi 0,25 postotnih bodova, pa Banka može smanjiti kamatnu stopu za sveukupno 1,25 postotna boda, te će nova kamatna stopa iznositi najmanje 3,75%.

Neovisno o visini promjene indeksa referentne kamatne stope na depozite, Banka je u svakom trenutku ovlaštena povećati visinu kamatne stope na depozite.

3. Obračun naknada i drugih troškova

Banka obračunava naknade za izvršene usluge sukladno Odluci o naknadama za usluge koje obavlja Vaba d.d. banka Varaždin u poslovanju s poslovnim subjektima i fizičkim osobama. Naknade se plaćaju po izvršenoj usluzi, ukoliko se radi o jednokratnim naknadama, ili periodički (mjesečno, kvartalno, polugodišnje, godišnje) ukoliko se radi o naknadi za kontinuirano obavljanje usluga.

Visina naknade u pravilu se izražava u postotku od iznosa vrijednosti usluge ili u apsolutnom iznosu, a izražava se u kunama odnosno u valuti, kada se plaćanje obavlja u kunskoj protuvrijednosti. Banka može odrediti minimalan i maksimalan iznos naknade.

Banka obračunava klijentu i stvarne troškove vanjskih davatelja usluga neophodnih za izvršenje određene usluge. Troškove vanjskih davatelja usluga vezane za masovne usluge Banka planski raspoređuje na predviđenu količinu usluga i na taj način formira visinu naknade za usluge.

Promjena visine naknada predstavlja ponovno utvrđivanje visine postojećih naknada. Banka je ovlaštena promijeniti visinu naknada uslijed promjene zavisnih toškova potrebnih za provođenje usluge, povećanih zahtjeva za kvalitetom i sigurnosti, promjenom regulatornih zahtjeva koji utječu na proces pružanja usluga, promjenom politike Banke u vezi s uvjetima i okolnostima pružanja pojedine usluge ili korištenja određenog proizvoda. Maksimalna promjena naknada uslijed promjene jednog ili više parametara navedenih parametara ne može biti veća od stvarne promjene parametra uvećane za korektivni faktor koji iznosi najviše 10%.

3.1. Promjena zavisnih troškova

Zavisni troškovi predstavljaju onu komponentu naknade kada Banka naplaćuje i troškove vanjskih davatelja usluga.

Primjer 1:

Zbog povećanih zavisnih troškova od 20%, a koji u ukupnoj cijeni usluge sudjeluju s 50%, Banka može povećati cijenu usluge za 10% (bez korektivnog faktora).

3.2. Promjena zahtjeva za sigurnošću

U slučaju promjene zahtjeva za sigurnošću, a koji se mogu odnositi na fizičku zaštitu, tehničku zaštitu, sigurnost informacijskog sustava, te ostale zahtjeve za povećanjem sigurnosti, Banka ima mogućnost promjene određenih naknada za pružanje usluga, na koje utječe predmetna promjena.

Primjer 2:

Zbog povećanih zahtjeva za sigurnošću u kartičnom poslovanju, banka mora implementirati nove sigurnosne standarde. Zbog povećanih troškova koji iznose 3 kn po izdanoj kartici, Banka će povećati naknadu za izdavanje zamjenske, oštećene ili izgubljene kartice za 3,3 kn (3 kn uvećano za korektivni faktor 0,3 kn).

3.3. Promjena regulatornih zahtjeva koji utječu na proces pružanja usluga

Ukoliko se promijene regulatorni zahtjevi koji utječu na proces pružanja usluga, Banka ima mogućnost promijene određene naknade na koju se odnosi regulatorna promjena.

Primjer 3:

Zbog promjene Zakona, Banci se smanjuju prihodi s osnova naknade za blokadu računa i praćenje računa pod ovrhom sa 100% iznosa (100 kn) na 40% iznosa (40 kn). Da bi Banka i nadalje prihodovala 100 kn zbog istog troška, naknada za blokadu i praćenje računa pod ovrhom trebala bi iznositi 250 kn.

3.4. Promjena politike Banke u vezi s uvjetima i okolnostima pružanja pojedine usluge ili korištenja određenog proizvoda

Uprava Banke može donijeti odluku o promijeni politike u vezi s uvjetima i okolnostima pružanja pojedine usluge ili korištenja određenog proizvoda na način da povisi određenu naknadu ukoliko postoji alternativno, prihvatljivo rješenje za klijente.

Primjer 4:

Banka želi povećati broj korisnika internet bankarstva, te zbog toga donosi odluku o povećanju minimalne naknade za uplatu općih uplatnica na šalteru Banke sa 1% min. 5 kn, na 8 kn.

Promjene parametara promatraju se na sljedeće datume: 31.03., 30.06., 30.09., 31.12.

Banka je u svakom trenutku ovlaštena smanjiti visinu naknade, neovisno o promjeni stvarnih troškova.

4. Završne odredbe

Banka je ovlaštena jednom polugodišnje revidirati pretpostavke i elemente koji se odnose na promjenu kamatnih stopa, te postavke i elemente koji se uzimaju u obzir prilikom izračuna visine naknade.

Banka na svojim web stranicama www.vaba.hr objavljuje početna (bazna) stanja indeksa referentnih kamatnih stopa na depozite, te njihove promjene vrijednosti po kvartallima.

Načela za utvrđivanje kamatnih stopa za depozite građana (potrošača), te promjene naknada za usluge stupaju na snagu danom donošenja, a primjenjuju se od 11. siječnja 2013. godine.

Ovim Načelima stavljaju se van snage Načela za utvrđivanje kamatnih stopa na kredite i depozite građana (potrošača) i promjene naknada za usluge od 07.09.2011. godine.

Predsjednik Uprave:

Stanko Kežman